

Nebi ÖZDEMİR, *Türk Çocuk Oyunları*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2006, ISBN: 975-338-769-5, 2 Cilt, 1016 sayfa.

H. Nurgül BEGİÇ*

Türk Halkbilimi Bölümü'nde öğretim üyesi olan Prof. Dr. Nebi Özdemir lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu Hacettepe Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdürmektedir. Cumhuriyet Dönemi Türk halk eğlencelerini konu alan *Cumhuriyet Dönemi Türk Eğlence Kültürü* (2005), çocuk oyunlarını ayrıntılı bir şekilde ele alan *Türk Çocuk Oyunları I-II* (2006), kültür bilimi ve yönetimi kapsamında hazırlanan *Medya, Kültür ve Edebiyat* (2008), Türk kültürünün ünlü bir dehasını okuyucuyla buluşturan *Nasreddin Hodja* (2011), kültürün ekonomiye katkısının anlatıldığı *Kültür Ekonomisi ve Yönetimi* (2012) yayımlanmış kitaplarındandır.

Hollandalı tarihçi Johan Huizinga, 1938 yılında yayımlanan *Homo Ludens* adlı eseri ile “oyun” kavramına yeni bir açılım getirmiş ve farklı yaklaşımıyla birçok akademik disiplinde ilgi uyandırmıştır. “Oyun kültürün temelidir.” sözü ile kapsadığı alanının genişliğini ortaya koymaya çalışmıştır. Bu bağlamda geçmişte çocuk kültürünü oluşturan çocuk oyunları hem dünyada hem de ülkemizde antropologlar, etnologlar, psikologlar, eğitimciler ve folklorcular tarafından derleme ve inceleme çalışmalarına konu edilmiştir.

Çocuklar için önemli olan bu kavram, Türkiye’de 1930’lu yıllardan itibaren Halkbilimi alanında bilimsel çalışmalara konu edilmeye başlanmıştır. Çocuk oyunları sahasında müstakil olarak yazılan ilk kitap, Yusuf Ziya Demircioğlu’nun 1934’te yayımladığı Muğla ili Ula ilçesinden derlediği altmış çocuk oyununu içeren *Anadolu’da Eski Çocuk Oyunları* adlı kitabıdır. İlk baskısı 1941 yılında yapılan Dilbilimci Ahmet Caferoğlu’nun *Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I ve II* adlı çalışmasının *Oyunlar, Tekerlemeler, Yanılmaçlar ve Oyun İstihlaları* başlıklı II. cildinde, çeşitli illerden derlediği iki yüz on sekiz çocuk oyununu incelemiştir. Ağız derlemeleri açısından en zengin malzemeye sahip eser olması yönüyle, çocuk oyunları alanında bu zamana kadar yapılan çalışmalardan ayrı bir yere sahiptir. 1955 yılında Ferruh Arsunar tarafından yazılmış, çocuk oyunlarının ilk kez bir tasnif denemesinin yapıldığı *Türk Çocuk Oyunlarından Örnekler* kitabının yanı sıra Türkiye’de ilk kez “oyun” kavramının mitos-ritüel ve inançlar açısından ele alındığı 1974 yılında Metin And tarafından kaleme alınan *Oyun ve Bügü* kitabı da bu sahada yazılmış önemli eserlerdendir. And, kitabında Anadolu’da çok görülen oyun türlerini tek tek ele alarak bunların her biri için örnekler verme yöntemini kullanarak gruplandırmıştır. Mevlüt Özhan’ın otuz üç ile ait çocuk oyunlarını içeren ve 1990 yılında Kültür Bakanlığı tarafından yayımlanan *Çocuk Oyunlarımız* adlı kitabı çocuk oyunları derleme sahasında yapılmış kapsamlı çalışmalardan biri olarak kabul edilirken bu sahada yazılmış en detaylı, en kapsamlı eserlerden bir diğeri de hiç şüphesiz ki Nebi Özdemir’e aittir. Özdemir’in 2006 yılında Akçağ Yayınları’ndan çıkan *Türk Çocuk Oyunları* adlı 2 ciltlik eseri, nesiller boyu Anadolu topraklarında oynanan Türk çocuk oyunlarının daha kapsamlı bir şekilde

* Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, begicnurgul@gmail.com

tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve tüm oyunların kataloglanarak bir disiplin içerisinde tasnif edilmesi bakımından önemli bir çalışmadır.

Nebi Özdemir'in *Türk Çocuk Oyunları I-II* adlı eseri, yazarın *Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi Çocuk Oyunlarının Halkbilimi Açısından İncelenmesi* adlı 2 ciltlik doktora tezinden hareketle yazılmış olup, çocuk oyunlarının yeniden hatırlanması ve unutulmaması için değerli bir kaynaktır. Eserin en dikkat çekici yönü, konunun disiplinler arası ve bütüncül bir bakış açısıyla incelenmiş olmasıdır.

İki cilt hâlinde hazırlanan eserin birinci cildi giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Eserin giriş bölümünde “çocuk” ve “oyun” kavramlarının farklı bilimlerdeki verilerden de yararlanılarak açıklanmasının ardından, dünyadaki çocuk oyunu araştırmalarına yer verilmiştir. Yine giriş bölümünde değinilen diğer bir husus, Türkiye'deki çocuk oyunu araştırmaları olup, çocuk oyunlarının kümelenmesi sorunu tartışılarak yeni bir kataloglama/dizge sistemi önerilerek giriş bölümü sonuçlandırılmıştır. “Çocuk Oyunlarının Halkbilimi Kültür Bilimi Açısından İncelenmesi” ana başlığı altında “Çocuk Oyunlarının Yapısı”, “Çocuk Oyunlarının Bağlamı”, “Çocuk Oyunlarının Oynanması” ve “Çocuk Oyunlarının İşlevleri” bölümleriyle birinci cilt tamamlanmıştır. Eserin ikinci cildinde ise geliştirilen belirli bir sistematığe göre düzenlenen “Türk Çocuk Oyunları Kataloğu”na yer verilmiştir. Katalogta alfabetik sıra ile verilen oyunlar, numaralı ve kronolojik düzende yer alan oyun türleri ve çeşitlemeler sayesinde, yeni tespit edilen oyunların numaralarda yapılacak küçük değişikliklerle kataloga eklenebilmesi sağlanmıştır. Katalog, Özdemir'in doktora tezi için düzenlediği anket çalışmasından elde edilen malzemelerle oluşturulmuştur. Türk Çocuk Oyunları Kataloğu, 284 ana oyun ve bunlara bağlı 1677 alt oyun türünden oluşmaktadır. Kitabın sonuna eklenmiş oyun adları dizini de bulunmaktadır.

Kitabının önsözüne Huizinga'nın “Oyun kültürün temelidir.” sözüyle başlayan Özdemir, giriş bölümünde oyun kelimesinin tanımı ve kökeniyle ilgili bilgiler vermektedir. Kelimenin kökenini Türk kültür tarihinin temel yazılı kaynaklarına kadar götürerek *Divanu Lügati't-Türk*, *Kamus-ı Türki*, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü* gibi önemli kaynaklarda oyun kelimesinin tam karşılığına yer vermiştir. Türk dilinin lehçe ve şivelerinde kullanılan “oyun” kelimesinin karşılıklarına da değinen Özdemir, kelimenin bir anlamda Türk kültüründe ne kadar önemli olduğunu ortaya koymak amacıyla kelimedenden türemiş sözcükleri de eserin giriş bölümünde anlatmıştır. Oyun kavramının çocuk gelişimi açısından önemini vurgulamak amacıyla eğitim ansiklopedilerinde ve ünlü eğitim uzmanlarıyla psikologların bu konuyla ilgili kitaplarında yer alan “oyun” kelimesinin açıklamasına değinmiştir. Semih Tezcan'ın *Boş Zamanlar Sosyolojisi* adlı kitabında yer verdiği oyun kuramlarını özetledikten sonra dünyadaki çocuk oyunu araştırmalarına değinmiştir. Bazı araştırmacıların çocuk oyunlarını sadece bir boş zaman faaliyeti olarak görmelerine inat, dünyada birçok araştırmacı tarafından çocuk oyunlarının ne kadar önemli faaliyetler olarak görüldüğünü açıkladıktan sonra Türk halkbilimi sahasında çocuk oyunu araştırmalarını anlatmıştır. Özdemir, Türkiye'de çocuk oyunları ile ilgili ilk derleme çalışmalarının 1930'lu yıllarda başlamış olduğunu kaydederek anket yöntemiyle ilk örneğin 1966-1969 yılları arasında Prof. Dr. Şükrü Elçin tarafından 51 kaynak kişiye ait malzeme değerlendirilerek yapıldığını ve kendisinin de bu çalışmadan yararlandığını belirtmiştir. Çocuk oyunlarının sınıflandırma çalışmalarını kitapta konu edinen Özdemir, sadece

Türkiye’de değil diğer ülkelerdeki sınıflandırma çalışmalarını da anlatmıştır. Bu detay kitabın bilimsel yönünü güçlendirmiştir. Türkiye’de yapılmış olan değişik sınıflandırma çalışmalarına ve oyunların bu çalışmaların ışığında halk bilimsel açıdan değerlendirilmesine de yer veren Özdemir, kendisi de bir sınıflandırma önerisinde bulunmuştur. Kitapta çocuk oyunlarının tasnifinin zorluğuna dikkat çeken Özdemir, Türkiye’nin değişik coğrafyalarından derlediği çocuk oyunlarını tasnif yapmadan değerlendirmiştir. 1995-1996 yıllarında -doktora tezi için- Türkiye genelinde yaptırdığı anket çalışması sonucunda elde ettiği malzemelerle “hiçbir ölçüt ve tasnif sistemini uygulamadan” Türk Çocuk Oyunları Kataloğu ’nu oluşturmuştur.

Türk Çocuk Oyunları’nın birinci bölümü, “Çocuk Oyunlarının Yapısı” ana başlığıyla başlamaktadır. Özdemir, bazı Türkologların görüşünün yanı sıra Türkiye’deki çocuk oyunlarını yapısal-işlevsel açıdan örnekleriyle birlikte açıklaması bakımından önemli olarak gördüğü Metin And’ın *Oyun ve Bügü* adlı kitabındaki çocuk oyunları tasnifine de yer vermiş, And’ın bazı eksikliklerini ise eleştirmiştir. Özdemir’in bu bölümde yer verdiği konulardan biri de çocuk oyunlarının adlandırılmasıyla ilgili sorunlardır. Özdemir, Türkiye’deki çocuk oyunlarının genellikle oyun araçları, oyun sözleri (sesleri, şarkıları), oyun terimleri ve oyun hareketlerine göre adlandırıldığını tespit etmiştir. Özdemir’e göre böyle bir sınıflandırma yüzeysel bir sınıflandırmadır. Oyunları bu şekilde tasnife götürmek, oyunları sınırlandırmak demektir ki Özdemir böyle bir görüşe şiddetle karşı çıkar. Özdemir, birinci bölümde oyuncu kavramına da değinmiştir. Oyuncuyu, oyunun yaratıcısı, aktarıcısı, icracısı ve doğal olarak oyunun yapısal öğelerinden biri olarak tanımlamıştır. Türkiye’deki tasnif çalışmalarının oyunların kişi sayısına göre olduğunu ve bunun da çalışmalarda sığ bir değerlendirme sağladığını düşünen Özdemir, kendisi de “sayı, cinsiyet, yaş ve rol” açılarından oyuncu kavramını ele alıp tasnif etmiştir. Özdemir’in her ne kadar böyle bir tasnifi yetersiz bulsa da yine de bu ayrıntılara yer vermesi kitabın bilimsel yönünü güçlendirmiş ve ayrıntılı bakış açısıyla kaleme alınmasını sağlamıştır. Örneğin, oyuncunun cinsiyeti ile ilgili tasnifi geçersiz ve hatalı bulan Özdemir, köylerde sanılanı aksine oyunlarda cinsiyet ayrımının önemsenmediğini vurgulamıştır. Yine oyuncunun yaşı ile ilgili sorunlara değindiği bölümde ise yaptığı anket çalışmasında çok az yayında çocukların yaşıyla ilgili bilgiye ulaşabildiğini ve asıl sorgulanması gereken sorunun hangi yaştaki oyuncunun çocuk kabul edilmesi gerektiği olduğunu kaydetmiştir. Her yaşta insanın oyun oynayabildiği varsayımından yola çıkarak Özdemir en üst sınırı on dokuz olarak belirleyerek böyle bir ayırım yapmanın doğru olmayacağına dikkat çeker. Özdemir’in bu konuyla ilgili değindiği diğer bir sorun ise yetişkin oyunlarıyla çocuk oyunlarının dikkat çekici şekilde benzerlik göstermesidir. Özdemir’e göre bu olay, yetişkin oyunları mı çocuk oyunlarından doğdu yoksa çocuk oyunları mı yetişkin oyunlarından doğdu sorusunu akıllara getirmektedir. Bu konunun hala çözülmediğini vurgulayan Özdemir, mücadele, gerilim, olasılık, kazanma gibi duyguların her iki kesimin de oyun dünyalarının esası olduğuna dikkat çekmiştir. Oyun sahasıyla ilgili yazılı kaynaklarda çok az bilgi olduğunu kaydeden Özdemir, kitapta detaylı bir şekilde “oyun sahası” kavramı üzerinde durmuştur. Özdemir, oyun mekânlarında asıl belirleyici öğenin de oyun zamanı olduğunu vurgulayarak, mevsimlerin etkisiyle oyun mekânlarının ve türlerinin belirlendiğini belirtmiştir. Tıpkı büyükler gibi çocukların da bir araya gelmesine vesile olan dinî günler, bayramlar, ramazan gecelerinin çocuklar tarafından

oyun zamanı olarak seçilmesine dikkat çeken Özdemir, oyunların böylesi İslami günlerde adeta bir ritüel hâline geldiğini vurgulamıştır. Böylece yazar oyunların farklı bir boyutunu da kitabına taşımıştır. Yazarın önemli bulduğu konulardan biri de oyun rollerinin dağıtım meselesidir. Oyunun bu bölümünü, oyun dünyasına açılan bir kapı olarak değerlendiren Özdemir, detaylı bir şekilde rol dağıtım yöntemlerinden bahsetmiştir. Şekillerine ve işlevlerine göre iki ana başlık altında incelediği sözlü oyun formüllerini (tekerleme) oyun hareketini yönlendiren işlevsel unsurlar olarak değerlendiren Özdemir, bu sözlü formülleri şekil, dil ve üslup özellikleri yönünden de incelemiştir. Ayrıca Boratav'ın oyun tekerlemeleri ile ilgili sınıflandırmasını oyunun diğer yapısal öğeleriyle birlikte değerlendirilmemesi yönüyle eksik bulmuş, And'ın tasnifini daha tutarlı bularak And'ın tekerleme tasnifine kitabında yer vermiştir. Hangi tekerlemelerin çocuklar tarafından daha çok kullanıldığına da değinen Özdemir, çocukların uzun tekerlemelerden ziyade kısa tekerlemeler tercih ettiğini kaydetmiştir. Bazı oyun kurallarının sabit bazı kuralların ise değişken olabileceğini vurgulayan Özdemir, oyun kurallarını da on alt başlık hâlinde ayrıntılı bir şekilde kaleme almıştır. Özdemir'in kitabında kaydettiği önemli bir diğer nokta, oyun hareketi başlığı içindedir. Yapılan incelemeler sonucu, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki çocuk oyunlarının çok sert oyun hareketlerinden meydana geldiğini tespit eden Özdemir, bunun nedenini de açıklamıştır. Özdemir'e göre, bugün çocuk oyunu olarak kabul edilen oyunların o tarihlerde hem gençler hem yetişkinler tarafından oynanması, yetişkinlerle çocukların aynı oyun ortamlarını paylaşmaları ve okullaşma oranının düşüklüğü gibi nedenlerin yanı sıra, çocuk oyunlarının derleme çalışmaları yapılırken genelde yaş ortalaması büyük kişilerden kaynak kişi olarak faydalanılmış olması da nedenler arasındadır. Özdemir'in kitabında böyle bir bilgiye yer vermiş olması, okuyucunun çocuk oyunlarını dönemsel olarak karşılaştırabilmesine yardımcı olur. Kitapta, hangi hareketin hangi oyunda nasıl yer aldığı da ayrıntılı bir şekilde verilmiştir. Çocukların çoğu kez oyun oynama amacının, oyunun sonundaki ödülü kazanmak veya rakip ya da rakiplerini çeşitli şekillerde cezalandırmak olduğunu söyleyen Özdemir, çocuk oyunlarının çoğunda ödül ya da cezanın var olduğuna dikkat çekmiştir. Çocuğa daha küçük yaşlardayken verilmek istenen mesaj, başarının ödüllendirildiği, başarısızlığın ise cezalandırıldığıdır. Oyunlardaki ceza yöntemlerinin anlatılmasıyla birinci bölüm bitirilmiştir.

Türk Çocuk Oyunları kitabının ikinci bölümü, “Çocuk Oyunlarının Bağlamı” ana başlığı altında “Fiziki Ortam”, “Tarihi, Sosyo-Kültürel Ortam” ve “Teknolojik Ortam” olmak üzere üç alt başlıkta incelenmiştir. Çocuk oyunlarının anlamlandırılabilmesi ve yorumlanabilmesi için oyunların bağlamıyla birlikte derlenip incelenmesi gerektiğini savunan Özdemir, oyunların yaratılmasına, oynanmasına veya çeşitlenmesine neden olan etkenlerden ilkinin fizikî ortam olduğunu kaydeder. Kitaptaki oyunların fizikî ortamını Türkiye coğrafyası oluşturmaktadır. Çocuk oyunları içerisindeki motifleri, Türkiye'deki çocuk oyunlarını diğer ülkelerin ya da kültürlerin çocuk oyunlarından ayıran unsurlar olarak değerlendiren Özdemir, çocuk oyunlarına asıl kültürel rengini veren tarihî, sosyo-kültürel ortamın tanımlanabilmesi için öncelikle bazı unsurlar aracılığı ile bu bağlamın tespit edilmesinin gerekliliğine vurgu yapmıştır. Bu bölümün önemine dikkat çekmek isteyen Özdemir, “Tarihi, Sosyo-Kültürel Ortam” başlığını yirmi alt başlıkta oldukça detaylı bir şekilde incelemiştir. Toplumdaki sosyo-kültürel

değişikliklerin çocuk oyunlarına da yansıdığına değinen Özdemir, teknolojinin Türkiye’deki çocuk oyunları üzerine etkisini yeni oyun araçları ve türleri, yazılı kültür geleneği, televizyon ve kentleşme alt başlıklarıyla vermiştir.

Kitabın üçüncü bölümünde çocuk oyunlarını sosyo-kültürel bir gösterim olarak kabul eden Özdemir, bu bölümü çocuk oyunlarının oynanması ana başlığı altında oyuncu, izleyici ve oyun alt başlıklarıyla incelemiştir. Bu bölüme kadar oyun ve oyuncu kavramlarını yoğun bir şekilde kaleme alan Özdemir, bu bölümde oyun ve oyuncuya ek olarak izleyici unsurunu da değerlendirmeye alarak bağlamsal açıdan farklı bir bakış açısı kazandırmayı amaçlamıştır.

Kitabın dördüncü bölümünde çocuk oyunlarının işlevlerine yer veren Özdemir, çocuk oyunlarının çocuğun fizikî, psiko-motor, dil, duygusal algılama, sosyal ve duygusal gelişimine etkisini ayrıntılı bir şekilde kaleme almıştır. Kitabının son bölümünde halkbilimi ve kültür bilimi açısından çocuk oyunlarının işlevlerine de değinen Özdemir, çocuk oyunlarını Türk insanının müştereklerinden biri olduğunu vurgulayarak çocuk oyunlarının ideolojik ayrımcılığa karşı en etkili araçlardan biri olduğunu yeniden hatırlatarak birinci cildi sonlandırmıştır.

Türk Çocuk Oyunları kitabının ikinci cildi, derlenen oyunlardan alfabetik, numaratik ve kronolojik sıraya göre oluşturulan katalog şeklindedir. Özdemir’in böyle bir tasnife başvurmasının nedeni, çocuk oyunlarının sınıflandırılması sorununa bir çözüm teklifi sunmaktır. Geliştirilen bu sistem sayesinde yeni tespit edilecek olan oyunların da rahatlıkla bu kataloğa dâhil edilmesi amaçlanmıştır. Kendi çalışmasından önce yapılmış derleme çalışmalarına da katalogda yer veren Özdemir’e göre bu katalogun esasını 1995-1996 yılları arasında yapılan ve Türkiye’nin bütününe kapsayan anket çalışmalarından elde edilen malzeme oluşturmaktadır. Özdemir’in kaydettiğine göre 531 kaynak kişinin bilgisine başvurulmuştur. Bütün bu özellikler, eseri oldukça hacimli olmasının yanı sıra bir o kadar da büyük bir titizlikle hazırlanmış kaynak bir eser yapmaktadır. Ayrıca, kitabın sonuna eklenen *Oyun Adları Dizini* bölümü sayesinde okuyucuya ya da bu konuda araştırma yapanlara aradıkları oyun türüne kısa sürede ulaşabilmeleri sağlanmıştır.

Nebi Özdemir’in *Türk Çocuk Oyunları* kitabını çocuk oyunları sahasında yazılmış diğer eserlerden ayıran en önemli özellik, kitabında çocuk oyunlarının tasnifini yapmak yerine katalogunu yapmayı tercih etmiş olmasıdır. Böylece Özdemir bu konuda bir ilki denemiştir. Özdemir’e göre sınıflandırma çalışmalarında her bilim adamı farklı bir kavramı ölçüt olarak almıştır ki bu da sınıflandırma çalışmalarında karmaşa yaratmıştır. Özdemir, bu karmaşanın ancak araştırmacının müdahalesi olmaksızın eldeki malzemenin kendisinin oyun türünü ya da kümesini belirlemesi sağlanarak çözülebileceğini savunmuştur. Önerilen bu sistematikte ana oyun türleriyle çeşitlemeleri numaratik, alfabetik ve kronolojik bir düzen içinde gösterilmiştir. Böylece yeni oyun ve türleri ve çeşitlemeleri küçük değişikliklerle bu kataloğa dâhil edilebilecektir. Özdemir kitabında oyunları ele alırken sadece tek tek isimlerine göre değil kurallarına, süresine, sahasına, tekerlemesine ve daha birçok özelliğine göre de ele almıştır. Böylece oyunlar çok yönlü bir şekilde incelenmiştir. Özdemir’in kitabında sadece Türk bilim adamlarının değil, yabancı bilim adamlarınca yapılmış araştırmalara da yer vermesi kitabın daha zengin içerikli olmasını sağlamıştır. Özdemir, kitabında çocuk oyunları ile ilgili kendi çalışmasından önce yapılmış derlemelere de yer vermiş,

anket çalışmaları yaparak ulaştığı çocuk oyunlarını da önekilere eklemiştir. Böylece Özdemir kitabının 284 ana oyuna yer vererek oldukça hacimli bir eser olmasını sağlamıştır. Ayrıca Özdemir, çocuk oyunları konusunda yazılmış temel kaynakların bazılarını eksik ve yetersiz görse dahi kitabında yer vermiş, görüşünü söylemekten de çekinmemiştir. Özdemir, kitabında çocuk oyunlarının işlevlerine de yer vererek çocuk oyunlarının özellikle psikolojik olarak çocuklar üzerindeki etkisini de ele almıştır. Ayrıca Özdemir toplum içindeki erkek-kadın rollerine, cinsiyetin ağır bastığı şiddet eğilimine, kadının da pasifize olup şiddeti kabul etmesine değinerek, çocuk oyunlarının sosyolojik açıdan incelenmesine de katkıda bulunmuştur. Özdemir'in eserde kimi zaman akademik kimi zamanda oldukça yalın, sade ve anlaşılır bir dil kullanması kitabın okuyucu yelpazesini de genişletmiştir. Özdemir kitabında folklorun amaçları arasında insanları eğlendirmenin de olduğu görüşünü savunur. Özdemir'in bu düşüncesinden hareketle kitaba eleştirel noktadan bakacak olursak çocuk oyunları gibi eğlenceli bir konuyu ele alan kitabın görsellerle desteklenmemiş olması kitabı biraz daha akademikleştirmiştir. Günümüzde unutulmaya yüz tutmuş oyun ve oyuncakların görsellerine de yer verilerek kitabın daha zengin içerikli hâle gelmesi sağlanabilirdi. Fakat bu eksikliğe rağmen *Türk Çocuk Oyunları* kitabı sadece Türk Dili ve Edebiyatı ile Türk Halk Bilimi bölümünde okuyan öğrenciler için hazırlanmış bir ders kitabı değildir. Aynı zamanda günümüzde artık neredeyse hiç hatırlanmayan ancak hala çocuk oyunlarına ilgi duyan okuyucuların kütüphanesinin başköşesinde olması gereken bir kaynak eserdir.